Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum XXX

urn:nbn:de:bsz:31-41582

Visual Library

opus miraculorum nullum laborem videntibus
ponunt sed videntes admiratione delectant
et ad fidem molliter invitant. Panis autem
est doctrina perfecte iusticie quam accipere non possunt
nisi exercitati sensus circa res spirituales secundum Chriso.
Et omnis simplex doctrina lac dicitur quia de
lectat et faciliter capitur sicut lac sine dolore
dencium sugitur. Oracio

xxi Generale terroris tui domine signum
fecisti qui flagello de funiculis facto
omnes de templo eiecisti pretendens in oculis
flamma tue divinitatis. Precor et obsecro te
domine da michi te terribilem patrem attendere
ut sic te timeam timore. Magna enim sunt
iudicia tua domine et inscrutabilia que
cum considero contremiscunt omnia ossa me
a qui non securatur homo vivens super terram
sed in futurum omnia conservantur incerta ut sic
serviamus tibi pie et caste in timore et ex
ultemus tibi cum tremore amen. De du
obus minutis vidue ac de phariseí
et publicani oracione xxv capitulum

Et sedens ihesus contra gazophi
lacium id est diuiciarum reposito
rium aspiciebat eos qui mit
tebant et ponebant munera
sua id est oblaciones in illud. Erat autem gazophi
lacium archa foramine desuper habens iuxta al
tare ad dexteram posita in qua mittebatur et
servabatur pecunia pro sustentatione edifici
orum templi et aliis que erant ad templum
et ministerium necessaria ac pro sacerdotibus et mi
nistris nec non pauperibus et viduis inde nu
triendis. Dicitur etiam gazophilacium porticus
ubi tales arche et oblaciones servabantur de quo
alibi in ewangelio dicitur. Hec locutus est ihesus in
gazophilacio docens in templo unde beda
Lingua simone greca philare servare dicitur
et gaza lingua persica diuicie nominantur
gazophilacium locus appellari solet quo divi
cie servantur quo nomine et archas in qua do
naria populi congregabantur ad usus templi

necessarios et porticus in quibus servabantur
appellabant hec beda. Et cum multi di
vites multa mitterent videns quandam vidu
am pauperculam mittentem et a minuta du
o id est duos minutos nummos ereos valentes qua
drantem seu quartam partem cuiusdam scilicet obulos
quinque quos cum sudoribus ad diuturnum
victum acquisierat dixit discipulis suis quod
plus omnibus misisset quia miserat de pe
nuria sua et sibi necessario omnia que habuit
et totum victum suum id est omnia necessaria corpori
sine quibus non est vivere se de cetero in totum
committens deo. Alii vero ex superhabundanti
sibi et superfluo miserunt quod non debebant
retinere sed erogare. Non dicit quod miserunt
quod habundabat sed ex eo quod habundabat illis
et exhabundanti ad denotandum quod non
dederunt totum superfluum sed partem modicam.
Sacerdotes quippe qui erant avari doce
bant quod ille qui plus offerebat in templo ab
solute loquendo plus habebat de merito quod
falsum est quia quantitas meriti non accipitur
secundum quantitatem doni absolute sed per comparacionem
ad facultatem dantis et promptitudinem
sue voluntatis et devotionis. Unde secundum doc
trinas sacerdotum multi divites iactabant
munera multa et magna sed secundum christi sentenciam
vidua hec pauper plus omnibus misit non
absolute loquendo sed considerata faculta
te et bona voluntate sua non effectu pon
deris sed affectu devotionis non plus in quan
titate sed in caritate ut dicitur plus quia am
pliori desiderio et fervore quod enim potuit mi
sit et quod non potuit desideravit. Item
plus comparatione quia totum dedit. Item plus
dati qualitate quia de sibi necessario. Item plus
divina acceptatione quia christus plus approbat
preferens ergo divitibus viduam pauperculam
quia plus est pauperi dare modicum quam di
viti dare multum sicut plus est puero fer
re pondus parvum quam forti viro ferre magnum
et deus plus attendit dantis affectum quam donum

et plus pondat quantitate deuotionis quam
muneris unde ieronimus. Non quantum sed ex quanto
dederis considerat deus. Et greg. Cor namque
et non substantiam pensat deus nec perpendit quantum
in eius sacrificio sed ex quanto proferatur
unde etiam Criso. Non enim paucitate ob
lati sed copiam affectus intuitus est deus. Quod
si nequis tantum offerre sicut et uidua offer
saltem totum superfluum secundum Criso. Erant
autem bina minuta que uidua misit in
archam plus omnibus muneribus deo pla
cuerunt sicut amor dei et proximi omnia ui
at qui semper in archa cordis seruari debet
Per duo etiam minuta animam et corpus
accipere possumus que deuote deo offerre
debemus. Moraliter autem hec uidua pau
per dicta potest persona simplex carens diuiciis
et scripturarum notitia que tamen apud
deum plus meretur oratoribus et uita quam po
tentes in temporalibus et magna sciencia uri
tum aug. legisse uitam pauli simplicis.
dixit. Simplices et indocti rapiunt celum
et nos cum libris nostris demergimur in infernum
Secundum quod uidua significat cuiuslibet fidelis animam
que merito debet se reputare uiduam quamdiu est
ab amplexibus sponsi sui christi separata
et sicut uidua ducit semper uitam lugubrem
et induit uestes uiduitatis sic sic anima
deuota debet esse in luctu penitentie et corpore et
mente in humilitate. Hec debet offerre christo
duo minuta scilicet affectum compassionis uerbi
et facti et quamquam uerbum compassiuum bene
ualet factum et quamquam melius est quam datum
unde theoph. Vidua ista anima hominis est reli
quens sathanam cui fuerat coniuncta que
mittit in templi erario duo minuta carne
scilicet et mentem carnem quidem per abstine
ciam mentem uero per humilitatem ut sic au
dire ualeat quod totum uictum suum posuit
nichil de suo relinquens mundo. Ubi et be
da. Hic nobis locus moraliter quidem initiat
quod sic acceptabile deo quicquid bono animo

actulerimus. Iuxta uero leges allegorie di
uites iudeos designant de iusticia legis ela
tos. Vidua pauper ecclesie simplicitate designatur
que recte paupercula uocatur quia uel super
bie spiritum uel concupiscentias temporalium uel peccata tamquam
mundi diuicias abiecit. Uidua uero quia uir
eius pro ea mortem pertulit secundum in gazophila
cium eius mittit duo minuta quia in conspectu
diuine maiestatis sui dilectionem dei et proximi seu
fidei orationis quia sua munera defert que
considerationis proprie singularitatis minuta sed
merito pie deuotionis accepta cunctis su
perborum iudeorum opibus prestant. Scilicet habun
dantia enim iudeorum mittit in munera dei qui de
iusticia sua presumens secundum apud se orat quod
non apud deum. Deus gratias ago tibi quia
non sum sicut ceteri hominum raptores in
iusti et ceteri. Omnem autem uictum suum
ecclesia in dei munera mittit quia omne quod
uiuit non sui meriti sed dei esse muneris in
telligit dicens. Deus propicius esto michi peccatori
hec beda. Diuites autem tunc illi et ad quosdam
quasi singulares et se aliis preponentes qui in se
confidebant et de propriis meritis presumebant
tamquam iusti pro operibus suis exterioribus et
aspernabantur ceteros tamquam iniustos et sic du
pliciter supplicebant scilicet quia de meritis confide
bant et quia ceteros despiciebant et ideo iu
sti non erant quia humilitate sine qua nullus
iustus est non habebant parabolam de pha
riseo apparente iusto et publicano peccatore
publico ascendentibus in templum et ora
tibus in templum ascendebant quia templum
in alto situm erat et ascensus xv graduum
habebat ut orarent quia hic est finis de
bitus eundi ad ecclesiam scilicet ad orandum non ad
confabulandum non ad uanitates uidendas
Phariseis quippe loquebatur dominus xpm in pha
riseo id est diuisi dicuntur quia apparentes iusti
se preteris meliores esse putabant huius ad
inueniri pharisei dominus opposuit in quo qua
si in speculo ceteri quales erant uidere poti

Anno dni xxxiij

Caplm xxx

[...]ient Et fortasse idem ipse prepositus ibi erat
de quo dns ista dicebat ubi theoph. Causa
igit confidentiu in se non aut totum attri-
buendum deo sz ob hoc ceteros contempnentiu
parabolaz ppont ostendens q iusticia q̄-
uis hominem appmet deo si tamen assu-
mat supbiaz ad infimu deicit hominē Est
aut superbia dei contemptus Quotiens em
aliquis non deo sz sibi ascribit bona que
facit qd est aliud q̄ dei negatio hec theoph
¶ Phariseus superbus se iactabat et
iustificabat alios accusabat et se eis pre-
ferebat dicens deus gracias ago tibi quia
nō sum sicut ceteri hom Jeiuno bis in sa-
bato i. in septimana decimas do om que
possideo hec aut sunt indicia supbie quā
deus a longe cognoscit sz non ignoscit de
utraq parte iusticie se laudat quaru una
est declinare a malo altera facere bonum
de pa se laudat dicens non sum ceteri hom
de sc̄a dicens Jeiuno bis in sabbato et cetera
Phariseus ergo videbat quia diuisus et
gestu habitu et conuersatione erat a ceteris
distinctus unde dicebat non sum sicut ceteri
homines et uerum dixit non quide i iusticia
sz in supbia Male quippe incepit debuit n.
incipere a sui accusatione scdm illud puer-
biorum iustus in principio accusator est sui
et in medio supplere et orare ac in fine g̃-
rias agere Sicut sacerdos facit i missa
sua Primo em se accusat in gn̄ali confes
Secundo deum suppli deprecat multiplici
oratione Ultimo deo regraciat dicendo ite
missa est uel benedicam dno et respondet
deo gracias Ipse aut non se accusauit sz
laudauit non deum rogauit sz roganti
insultauit nec gracias agendo dei dona
sz sua merita pensauit publice quidem ar-
guere uicia omnibus licet nulli aut nisi
paucis ut ad certam psonaz descendant
in quo phariseus reprehensibilis erat scdm be-

daz de uerbis elati pharisei quib humilia-
ri meruit possumus ex diuerso formaz
humilitatis qua sublimemur assumere ut
sicut ille consideratis et peiorum uicijs z
suis uirtutibus inspectis humiliem ad glo-
riaz ¶ Et publicanus humilis a longe stans
pp timorem qui non esset dignus appropin-
quare nolebat nec oculos ad celu leuare
pp pudorem quia iudicabat se indignu
puerecundia peccatoz qui pro pctis nō au-
dens respicere celum sz percuciebat pp co-
tricionis dolorem pectus suum tamquā
totius mali originem dicens p humilem co-
fessionem Deus qui omnia potes ppicius
esto michi peccatori Ecce sui accusacio
et pura confessio et ista faciunt ad peccato-
rum remissione hec em sunt idicia humilita-
tis quaz deus de pp aspicit et ignoscit Pec-
tus aut pectus percuciebat quia ibi pec-
cauerat ibi fons et fouea et origo malicie
erat Ibi em est cor bonoz om atq malo-
rum secretariu Inde omnia bona et omnia
mala procedunt hoc ergo publicanus p-
cuciebat qd scdm aug est arguere quod la-
tet in pectore et euidenti pulsu occultu pec-
catum castigare ac pectus pcuciendo se de
ipo quodammo uindicabat et dicebat deus
ppicius esto michi peccatori Non attendas
huius pctm cordis consilia dele pcta et p-
picius esto Nichil in me est unde tibi placē
et ueniā consequi debeā qm corde et cor-
pore cogitacoibus et oracionibus ē pecca-
ui omnibus iniquior ego sum et nisi per
miaz tua saluari non possum Ideo q ppicius
esto michi peccatori ¶ Publicanus quasi
publicus peccator dicit publicani em dice-
bant exactores uectigaliu publicoru et ex-
actio tributi erat contra legem ideo exac-
tores peccatores uocabant Iste ergo sic
humilis appropinquare non audebat ut deus
ad eu appropinquaret nō aspiciebat ut

aſpiceretur percutiebat pectus ſuum penas
de ſe exigens ut deus parceret confitebatur
ut deus ignoſceret et non minus ſe accuſa-
bat quam phariſeus ſe iuſtificabat. Sed quo ſtati
qua mercede. Certe ignovit deus quod ipſe
agnovit et iuſtificatus inde receſſit. Unde
ſequitur: Amen i. vere dico vobis deſcen-
dit ſcilicet de domo dei hic ſcilicet publicanus
iuſtificatus i. de impio per gratiam factus
iuſtus in domum ſuam ab illo i. plus quam il-
le vel ab illo i. pre illo remanentibus
ſceleribus ſuis. Et merito magis quam ille quia
ille habebat iuſticiam preſumptam hic ve-
ram ille apud ſe de operibus hic vero a-
pud deum ex fide iuſtificatus eſt. Ille enim
ſuperbe de bonis gloriabatur hic humili-
mala confitebatur. Sed ſecundum aug. melior
eſt in malis factis humilis confeſſio quam
in bonis ſuperba gloriatio. ¶ Et hic eſt
argumentum quod melior eſt peccator hu-
milis quam iuſtus ſuperbus quia eo ipſo quod
peccator ſe humiliat iam non eſt peccator et
iuſtus eo ipſo quod ſuperbit iam non eſt iuſtus
Unde aug. Innocentiam meritorum prefert
confeſſio peccatorum propter quod dicitur gaudi-
um eſt angelis dei ſuper uno peccatore
penitenciam agente quam ſuper nonaginta
novem iuſtis qui non indigent penitencia i.
qui non reputant ſe indigere ea. Sed in quo
miro modo reprimitur ſuperbia humana
ut non de ſuis meritis homines preſumant
ubi beda. Certam venie fiduciam dig-
ne penitentibus prebet quod publicanus
qui reatum ſue nequicie perfecte cog-
novit ſicut confeſſus eſt. Et ſi iniuſtus ad
templum venit iuſtificatus a templo re-
dit. Ubi et ambro. Introducit phariſeum
et publicanum in templo orantes et do-
cuit etiam ſi bona cetera habeat quod magis
ſuperbus offendat quam humilis qui nulla
virtutum dote ſublimius ſit. Studuit
enim dyabolus ſupplantare bonis operibus

inventos. Quantum laboravit phariſeus
ille ne raperet aliena ne iniuſtus eſſet ne ad-
ulteraret ne peccaret ſicut publicanus ut bis
in ſabbato ieiunaret ut decimas daret omnium
que acquireret. Cuius tamen hec facit. Adver-
tit ſcilicet dyabolus et perfodit eum ulē gñ
ut mente tumens inflatus in eo in quo lau-
dabilis fore crederetur ibi reprehenſibilior in-
dicaretur. Hec ambro. Hic ergo oſtenditur
non ex operibus eſſe gloriandum ſed humiliter in gratia
confitendum. Unde baſilius. Cum acceſſeris
ad precandum dominum proſterne te humiliter in con-
ſpectu eius nec poſtules quid quaſi ex gratia meri-
torum tuorum. Et ſi eſt tibi conſciencia alicuius
boni operis celata ipſam ut te ſilencium agente mul-
tiplicatur tibi reſervatur a domino. Et peccata tua
cito produc in medium ut deleat ea deus cum
confeſſus fueris ea. Non te iuſtifices coram
ne ſicut phariſeus ille exeas condempnatus
Memento publicani ut ita ſicut ille veniam
delictorum tuorum invenias. Hec baſilius. Ubi et
Criſo. Geminas aurigas et duas bigas in ſta-
dio poſitas ſermo preſens proponit. In altera quidem
iuſticiam cum ſuperbia in altera peccatum et
humilitatem et vides bigam peccati ſuperare iuſti-
ciam non propriis viribus ſed humilitatis comitate
illam vero devictam non fragilitate iuſticie
ſed mole et tumore ſuperbie. Nam ſicut humilitas
per ſuam eminenciam peccati pondus ſuperat et
ſaliens attingit deum ſic ſuperbia ob ſuam mo-
lem de facili iuſticiam deprimit. Si ergo plura
facta ſtrenue geras putas autem te poſſe pre-
ſumere tota caruiſti oratione. Si vero mille
feras in conſciencia faſces reatuum et hoc ſolum
de te credas quod es infimus omnium multam obtine-
bis ante deum fiduciam. Hec igitur faſtus infla-
cio ab ipſis celis poteſt deprimere non caventem
humilitas vero et ab ipſo abiſſo reatum habentem
ſublimare. Hec enim pre phariſeo publicanum
ſalvavit latronem ante apoſtolos in paradiſum dux-
it. Illa vero etiam incorpoream ingreſſa eſt
poteſtatem. Ceterum ſi iuncta delicta humilitas

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tam facile currit ut superbiam iustitie traiceat
si iustitie convertis oculos quo non ibit. Assistet
ibi tribunali divino in medio angelorum cum
fiducia multa. Rursus si fastus coniunctus iusti-
tie eam deprimere potuit si coniunctus sit peccato
in quantam vehemenciam detrudet. Hec dico non ut
negligatis iustitiam sed ut fastum vitemus. Hec Cris.
Deinde sue sententie causam assignans scilicet quare
publicanus magis iustificatus descendit
consequenter inferendo subiungit Quia omnis generaliter
sine exceptione scilicet sive laicus sive clericus sive
religiosus item sive parvus sive mediocris
sive quantumcumque magnus qui se exaltat super-
biendo sicut fecit phariseus humiliabitur et deii-
cietur vel in hoc seculo per miseriam vel in futuro
per penam eternam et qui se humiliat sponte per
veram penitentiam et peccatorum confessionem exaltabitur
in gloria per remunerationem. Nam secundum sap. an-
tiquam exaltatur cor et ante gloriam humiliatur. Et
ut vulgariter dicitur non est vallis que non habeat
collem nec collis que non habeat vallem. Si-
cut ergo publicanus se humiliando est exalta-
tus ita phariseus se exaltando humiliatus. Si-
cut enim in statera materiali una parte depressa
alteram elevatur et econverso sic in statera divine
iustitie decretum est ut qui elevantur per super-
biam in presenti vita deprimantur per penam insuffi-
bilem in futuro et converso qui se deprimunt in presenti
vita ob dei reverentiam elevabuntur in futuro ad
gloriam. Si ergo sic reprehenditur et confunditur
qui superbe gratias agit et cetera bona facit
quid de illo erit qui gratiam impugnat et non
bona facit. Certum itaque teneo superbe quia
si humiliatus non fueris deo velis nolis humilia-
beris dyabolo. Et ideo caveat quisque ne sibi
superbia dicetur quia ut ait Augustinus De homini-
bus auriga superbia est. Vere est enim ut p-
rius erat. Si consideremus causam in lucifero
superbiente et ypo se humiliante inventa elevata
et in virgine humiliata in divite purpurato
in latrone ultimo in vanitate se extollente et
publicano penitente videbimus manifeste

quod verum sit quod hic dominus dicit quia dixit
qui se exaltat humiliabitur et qui humiliat se exal-
tabitur. Et ideo bene dixit quidam plus ceteris sapientes
sapientior est qui humilior est. Hic autem sensua-
lis scilicet omnis qui se exaltat humiliabitur et qui
se humiliat exaltabitur totiens a domino in evangelio
iteratur et deprimat superbiam quam super omnia
vicia detestatur et commendet humilitatem quam
supra omnem virtutem et sepius laudare
dinoscitur. Radix enim omnium malorum superbia
et custos omnium virtutum humilitas est. Unde theo-
Quia enim superbia plus quam alie passiones vex-
at hominum mentes ideo crebrius de hac monet.
Unde et Cris. Omnis itaque humilis et simul ex-
celsi eterni cum superabundantia multa humiliatur
despectio. Nichil enim ita deus avertit sicut su-
perbiam. propterea et a principio omnia fecit ut hanc aufe-
rat passionem. propter hoc mortales facti sumus et
in meroribus et planctibus propter hoc in labore et
sudore in laboratione continua et miseria. Et
enim a despectione peccavit primus homo exspec-
tans dei equalitatem propter hoc nec que habebat
mansit habens sed ab hiis cecidit. Tale enim
quod est despectio non solum nullam nobis adiciat
correctionem vite sed et que habemus abscondit et
hiis officiat sicut humilitas non solum eorum que
sunt nichil abscondit sed et que non sunt adiciat.
Hanc itaque zelemur hanc prosequamur ut
et presenti potiamur honore et futura fruamur
gloria. Hec Criso. Moraliter per phariseum iu-
dacus populus designatur qui ex beneficiis legis
et prophetarum susceptis de sua sanctitate pre-
sumens gentiles aspernabatur. Per publica-
num vero gentilis qui peccata sua apostolis predican-
tibus recognoscens humiliter ab ea confitebatur
propter quod gentilis iustificatus est per fidei christi
receptionem et iudaicus dampnatus per sua obsti-
nationem. Unde beda. Typice autem phariseus est
populus iudeorum qui ex iustificationibus legis
extollit merita sua. publicanus vero gentilis
est qui longe a deo positus confitetur peccata
sua quorum unus superbiendo recessit humiliatus

alte lamentando appropinquare meruit ex
altatus Moralit' hii duo homines significant
universitatem hominum scilicet iustos phariseus et im
pios publicanos utrique debent ascendere in tem
plum ad orandum impius pro venia iustus
pro perseverancia In templum autem spirituale quod
est deus debemus ascendere orando quia secundum
dam. Oratio est ascensus mentis in deum.
Et secundum aug. Oratio est pius affectus mentis
in deum directus ¶ Principes autem sacerdotum
scilicet pontifices qui in spiritualibus preerant et scri
be qui intendebant doctrine legis et prophetarum
et principes plebis qui in temporalibus disponendis
presidebant moti contra illum invidia et ran
core querebant eum perdere qui tamen venerat
eos salvare excogitantes diversas vias et
modos quomodo possent illum occidere unde
Bu. O bone ihesu totus mundus videtur contra
te conivrasse et hii in persecutione tua primi
sunt qui videntur regere populum dirigere principa
tum Et non inveniebat quod facerent illi i. causam
racionabilem eum occidendi cum esset iustus
et innocentissimus nec eciam audebant timo
re populi quia omnis audiebat illum et admi
rabatur super doctrina eius unde beda Que
rebant illum perdere vel quia cotidie doce
bat in templo vel quia latrones eiecerat
de templo vel quia venienti illuc quasi regi et
domino concrepantium turba laudem ymni celestis
attepit vel quia suo magisterio neglecto plu
res ad eum audiendum confluere cernebat
ubi et cirillus Decebat autem ex hiis que
xpus dixerat et fecerat eum adorare ut
deum sed ipsi nequaquam hoc facientes querebant
eum occidere Erit ut ait greg. Redemptor
noster predicationis verba nec indignis nec
ingratis subtrahit nec subdicit. Et erat e
docens cotidie in templo reddens eis bonum
pro malo Quia enim erat proximus passioni
instabat docendo Ecce optima commutatio
quia de domo negotiationis facta est scola
veritatis templum orationis locus devotionis
ubi greg. Nunc usque agitur quod factum
fuisse perhibetur. Cum enim mentem fidelium
ad cavenda mala subtiliter erudit cotidie
veritas in templo docet ¶ Et stetit ibi pub
lice in templo predicans populo et respondens prin
cipibus usque quasi sero et tota die ipse et sui re
manserunt Et circumspectis omnibus cum iam
vespera esset hora declinandi ad hospicium et
nullus eum invitaret vel colligeret relictis
illis de civitate et redit in bethaniam cum
duodecim ut quod in urbe magna non inve
niebat in agro parvo haberet hospicium
ibique mansit apud martham mariam et la
zarum et docebat eos de regno dei ubi ar
guitur duricies et ingratitudo iudeorum
qui doctorem quem gloriose et honorifice
ut regem et gaudiose susceperant et qui
per totum diem usque ad vesperam eos doctrina
paverat hospicio non susceperunt et fame
scentem non paverunt Circumspexit enim
dominus qui nichil de proprio ubi hospitaretur habu
it sed omni benivolencia indiguit si quis eum
notaret aut reciperet in domum suam et nullus
est inventus benedictione patris xpi dignus
Unde in hoc quod dixit eos corporaliter ostendit
facto eos propter ipsorum cecitatem esse dimittendos
et ideo spiritualiter ubi Jero. Hinc autem intelligendum
est quod xpus fuit tante paupertatis et ita nulli
adulatus sit ut in urbe maxima nullum
hospitem nullamque mansionem invenerit
sed in vico parvulo apud lazarum sororesque
eius habitaverit Fore quippe viculus bethania
est ubi et Crisostomus Et relictis illis tanquam
exectatis per invidiam abiit foras extra
civitatem in bethaniam ut recedendo con
pesceret quos respondendo non potuit quia
malicia non instruuntur sermonibus sed exectantur
Malum enim hominem melius locum dan
do potes vincere quam respondendo Nam si con
tendis irracionabilem placare et illum non

Anno dni xxxm Fe. ii

Caplm xxx

plicatis et te ipm subiectis Et mansit ibi a
put lazarum et sorores eius ut illic requies
ceret corporalit ubi et spiritualit recompensabat
Nam sanctorum virorum est non ibi querere
mansionem ubi clariores sunt viri sed ubi
fideliores nec gaudent ubi epule large sunt
sed ubi sanctitas floret hec Cris. ubi etiam
Bede. Bn aut dicit quia circumspectis omnib
exivit in bethaniam inspicit quippe mentis
arbitrio omnium corda et tamen in contradicentib
ac resistentibus veritati non invenit ubi
caput reclinet secedit ad fideles et in eis qui
obediunt verbo mansionem sibi una cum patre
facere gaudet Bethania namque domus obe
diencie dicitur hec beda Nota ergo et prinsis
quod xpc tria intravit scilicet ierlm templum et betha
niam per que loca significatur mens humana que
debet esse pacifica et tunc est ierosolima que
interpretatur visio pacis debet esse dei habita
cula et tunc est templum dei vivi acceptum
debet etiam esse ad obediendum prona et tunc
est bethania que interpretatur domus obedie
Ingrediente autem dno in primum locum scilicet ierlm
tota civitas est commota quia intrante do
mino illam per gratiam prevenientem omnes
vires eius debent commoveri per dolorem et
contritionem peccati Cum vero intravit templum
eiecit vendentes et ementes ac mensas et
cathedras evertit quia postquam xpc intra
vit in aliquem hominem per gratiam prevenientem mo
vendo ipm ad contritionem intrat postea in ipm
per gratiam proficientem purgando illud
et eiciendo inde peccata per confessionem et tunc
xpc sanat illud dando indulgentie remissionem
Unde subditur ibi de infirmorum sanatione
Deinde xpc intravit bethaniam que interp
tatur domus obedientie quia postquam intra
vit cor per gratiam prevenientem et proficientem in
ducendo ipm ad contritionem et confessionem quando
intrat per gratiam proficientem perficiendo ipm
per obedientiam satisfactionis ille enim vere obe
dit qui de omnibus peccatis suis plene satisfacit

Conspice igitur nunc bene dominum qui
valde humiliter vadit per civitatem cum illis pau
cis qui sic honorifice venerunt mane cum illo
ris Ex quo potes considerare quam parum
est curandum de humano honore qui sic ter
minatur in brevi et quia in cursu huius vite
risus dolore miscetur et extrema gaudii
luctus occupat Potes etiam considerare quomodo
sic gaudebant qui honorabant a turbis et
multo magis qui bethaniam redierunt illesi
quia maxime timebant qui ierlm ibat quod
nunc qualibet die faciebat Scimus enim alias
sepe maxime tum a precedente die sabbati usque
ad vigiliam cene locutus est iudeis et operatus
est palam in ierlm Erat ergo xpc cotidie
diebus in templo docens propter doctrine autem
loci celebritatem ac populi frequentiam et audi
torum plurium utilitatem noctibus vero exiens
morabatur in monte oliveti seu in bethania
que erat in latere montis eiusdem vigilans
et orans ac docens discipulos et confortans
In hoc dedit exemplum predicatoribus et doc
toribus evangelii ut diebus docebant et
noctibus sint in oratione dei ut ibidem hau
riant quod auditoribus infundant in ma
ne sequenti Sive etiam in prosperitate sim
que per diem significatur sive in adversitate
que per noctem intelligitur semper doceamus
et oremus ac bonum faciamus magis tum
valemus Unde sapiens Mane semina se
men tuum et vespere ne cesset manus tua quia
nescis quid magis oriatur hoc an illud Et si
utrumque simul melius erit Per mane enim
intelligi potest tempus pacis et prosperitatis et
per vespere tempus temptationis et adver
sitatis in quibus semper bonum operari nec
tempore hoc vel illo a bono opere cessare debemus
quia quid horum maiorem fructum nobis af
ferret ignoramus Sic hec facere debemus
in monte oliveti id est in culmine misericordie
ad primum non enim merebitur impetrare mi
sericordiam a deo qui non facit miam

cum primo Et est notabile q imminente morte magis insistebat xpc predicationi qd est contra multos qui in senectute dant se ocio et quieti cum ad huc possent in-torum prodesse saluti Et omnis ppls attractus efficacia et dulcedine doctrine sue inuitabat i. mane festinabat ad eu in templo ut audirent ab eo uerba uite hoc est mane cum festinatione accelera-bat uenire ad locum predicationis sue ante ne eu diat inuitare ubi Cirillus ppls aut ante lucanu ueniens ad eum egrum erat dicens deus deus meus ad te de luce uigilo Et quia dns sic diebus et noctibus tunc precipue laborauit ideo tota ista septimana peno-sa dicitur quia per totam illam laborauit re-creando sicut per pmi mundi ebdomadam operatus est creando et qui una septimana solo uerbo cuncta creauit multo labore hac septimana hominem refecit ubi beda Sicut uer-bis precipit dns suis confirmat exemplis nos qui nos ante repentinum iudicij uniuersalis aduentum ante incertum singulorum immer-epitum deliciis simul et curis huius uite neglec-tis ad uigilandum hortatur et orandu et ipse imminente sue tpe passionis doctrine uigili-is et precibus instat pariter et exemplo i-sinuans hoc esse digne deo uigilare uel do-uel scto proximis quibusque uiam ueritatis os-tendere et eos pro quibus passurus erat uel uerbo ad fidem prouocans uel patri oratione commendans Et nos quoque cum in prospera sobrie et iuste et pie conuersam-ur aduersa uero nunquam de diuine misericordie celsitudine desperamus diebus predo cun-tis in templo docemus quia fidelibus ope-ris boni formam prebemus noctibus uero in monte oliueti moramur quia i tene-bris angustiarum gaudii spiritualis con-solatione respiramus iuxta eu qui dixit Ego aut sicut oliua fructifera in domo domini speraui in mia dei mei i. sicut is

qui misericordie fructu quibus indiget i-pendit et a domino miserendum esse no ambigo Et ad nos est audiendos omnis ppls manicat cu uel desiccatis operibus te-nebrarum uel emersis dei gratia nebul-pressurarum sicut in die honeste ambu-lantes non in comessationibus et ebrie-tatibus nos filii lucis imitamur Et beda

Deus omnipotens pia mea paupi tibi deuoto ut duo inuitat scz corpus et animam que de te habeo tibi cu deuotione semper offeram et usque tibi seruire et placere ualeam Miserere supplici tuo quia non sum sicut mmi ppli tui iustitie meritis glorio-si uelud etia multi post flagitia penitendo tibi facti deuoti O deus propicius esto michi peccatori et respice me oculis illis quibus publicanu respexisti ut per ueram cordis oris et operis humilitatem coram te merear iu-stificari et cum humilibus exaltari amen

De maledictione ficulnee et de genere fru-menti et de principe mundi xxxi capitulum

Sequenti aut die scz feria secunda iteru mane et di-luculo exiens ihc a betha-nia et rediens in ierlm esu-riit sm suspicionem discipulorum eo q ad ar-borem accessit ubi no morem studiosi operatoris dum dicitur mane exiuisse i ciuitatem ut predicaret et ut aliquos deo patri acquireret Esuriit aut non qsi homo indigens cibum carnalem scz qsi deus misericors humanam salutem i-Unde ista esuries realis non fuit quia i sero precedenti comederant nec adhuc hora comedendi erat Et sicut maledictio arboris de qua subditur figurabat maledictionem infructuosi sic ista esuries significabat desideriu xpi de salute ppli Et ideo ad huc mane esuriit quia semper esurit qui iustitiam esurit Et uidens arborem fici inter bet-phage et montem oliueti secus uiam acces-